Р Е Ш Е Н И Е
№ 45497

гр. София, 19.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 17 състав,** в публично заседание на 26.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ана Методиева

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **7979** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Ф. А. (F. A.), [дата на раждане] в [населено място], гражданка на Република Т., чрез адв. С. М. А., срещу отказ от 04.06.2026 г. на завеждащ „Консулска служба“ в Консулската канцелария на Република Б. в [населено място], Република Т., за издаване на виза за дългосрочно пребиваване вид „D“ по заявление № BTZ26006084V/30.03.2026 г.

Жалбоподателката оспорва отказа като незаконосъобразен поради неспазване на изискванията за форма, съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалния закон и неговата цел. Поддържа, че липсват изходящ номер, номер на заявлението и конкретни мотиви, от които да се установи въз основа на какви доказателства договорът за наем е определен като фиктивен. Излага, че е родена в Б., изселила се е в Т. и желае да се установи постоянно в страната на основание чл. 25, ал. 1, т. 9 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ), за което е представила необходимите документи за гражданско състояние, гражданство, жилище, средства за издръжка и съдимост. Сочи, че договорът за наем е сключен от собственика лично, а от нейно име – чрез изрично упълномощен представител, с нотариална заверка на подписите. Възразява срещу извода, че няма да се установи в страната със семейството си, и твърди, че не е проведено интервю за изясняване на намеренията ѝ. Според нея фактическото установяване на адреса подлежи на последващ контрол от органите на МВР и не може да се изисква още при кандидатстването за виза. Претендира засягане на личния и семейния живот по чл. 8 ЕКПЧ, като се позовава на раждането си в Б. и на живеещите тук роднини.

В писменото становище от 21.10.2026 г. жалбоподателката поддържа, че показанията на съпруга ѝ

и на наемодателя потвърждават намерението за установяване и осигуреното жилище. Изтъква, че къщата е свободна и обзаведена, а другите регистрирани на адреса лица не я обитават. Поддържа останалите си оплаквания и искания.
Прави искане за отмяна на отказа и връщане на преписката със задължителни указания за издаване на визата в определен срок с вече представените документи. Претендира разноски.
Ответникът – завеждащ „Консулска служба“ в Консулската канцелария на Република Б. в [населено място], в молба от 30.06.2026 г. възразява, че жалбата не съдържа твърдения за нарушени права по ЕКПЧ. Посочва, че съгласуването се осъществява електронно в Националната визова информационна система (НВИС).
Прави общо възражение за прекомерност на евентуално претендираните разноски.
Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:
Ф. А. е [дата на раждане] в [населено място] с имена Ф. М. М., съгласно акт за раждане № 836/10.09.1946 г. Удостоверение изх. № 9400-5219/04.03.2026 г. на [община] и препис от семейния регистър съдържат отбелязване за изселване в Т. с писмо № 48840/20.08.1951 г. В преведеното турско удостоверение за идентичност на имената са отразени предишното ѝ българско гражданство, пристигане в Т. на 04.07.1951 г. и придобиване на турско гражданство като изселник с решение от 08.11.1951 г. С удостоверение изх. № 4052/2025 г. от 04.02.2026 г. Министерството на правосъдието удостоверява, че Ф. А., с предишни имена Ф. М. М., не е българска гражданка.
На 19.09.2023 г. е сключен договор, по силата на който С. С. Е. предоставя на жалбоподателката за три години стая от къща в [населено място],[жк], [община], област К., срещу месечен наем от 20 лв. От нейно име договорът е подписан от А. Ю., посочен като пълномощник по пълномощно № 10003/29.05.2023 г. от турски нотариус. Подписите по договора са нотариално удостоверени. Представена е и нотариално заверена декларация на собственика, че е съгласен жалбоподателката да живее на този адрес. Правото му на собственост е удостоверено с нотариален акт № 165, том I, дело № 138/2009 г., в който е описана едноетажна жилищна сграда с частичен приземен етаж и разгъната застроена площ 118 кв.м.
На 30.03.2026 г. Ф. А. е подала в Консулската канцелария в Б. заявление за виза за дългосрочно пребиваване № BTZ26006084V. Като цел е посочено получаване на пребиваване и установяване за живот в Б., като предвиден адрес е вписан имотът в [населено място]. Основанието за пребиваване е чл. 25, ал. 1, т. 9 ЗЧРБ. Към преписката е приложена медицинска застраховка за периода 30.04.2026 г. – 30.04.2027 г., с териториален обхват европейските и шенгенските държави, при посочените в полицата изключения, и покритие за медицински разходи 30 000 евро, както и документ за платена визова такса.
В хода на съгласуваелната процедура на 21.04.2026 г. служители на РУ – А. са извършили проверка на заявения адрес. В становище рег. № 292р-14628/01.06.2026 г. на група „Миграция“ при ОДМВР – К. са изложени резултатите от проверката и от попълнен от наемодателя въпросник. Посочено е, че къщата е годна за обитаване, жалбоподателката е роднина на домакина, пребивавала е в жилището преди година, има лични вещи и предоставен ключ. Отразени са договор за три години и наем от 10 евро месечно. Възпроизведено е сведение, че съпрузите са пенсионери и живеят постоянно в Т., че жалбоподателката желае да се установи в Б. на по-късен етап и че никой от семейството ѝ не възнамерява да се установи с нея. Въз основа на тези данни е направен извод, че социалните, семейните и икономическите ѝ връзки са в Т. и договорът за наем е фиктивен. Предложен е отказ по чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ.

На 04.06.2026 г. М. Р., завеждащ консулската служба, е постановил оспорения отказ на основание чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ. В стандартния формуляр, в графа „Допълнителни забележки“, е посочено, че при извършената проверка договорът за наем е установен като фиктивен, сключен за формално изпълнение на законовите изисквания, и че чужденката реално няма да се установи в страната със семейството си.
Представени са Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед № 315/04.11.2024 г. на генералния консул в И., с която на М. Р. са възложени функции на завеждащ консулската служба в Б., включително подписване на формулярите за визов отказ.
С постъпилите на 30.07.2026 г. и 03.08.2026 г. писма дирекция „Миграция“ представя идентични копия от становището от 01.06.2026 г. С постъпилото на 06.08.2026 г. писмо ДАНС уведомява съда, че териториалната ѝ дирекция в К. е изразила положително становище в НВИС, тъй като жалбоподателката не е идентифицирана като заплаха за националната сигурност.
В заседанието на 28.09.2026 г. е разпитан Д. А., който заявява, че съпрузите желаят занапред да живеят в Б. и имат намерение да купят къща. Разпитан е и С. С. Е., който потвърждава предоставянето на жилището на своята роднина, предишните ѝ гостувания и намерението ѝ да се установи тук. Посочва, че къщата е свободна и обзаведена, той не живее в нея, а други регистрирани на адреса лица също не я обитават. Описва три стаи, хол, баня и коридор, с площ около 75 кв.м., и обяснява ниския наем с желанието жалбоподателката да наглежда имота. Потвърждава посещението на полицейски служител и попълването на въпросник. В съдебното заседание жалбоподателката чрез назначения преводач дава обяснения относно желанието си за спокоен живот в Б. със съпруга си след отглеждането на децата и внуците и сочи, че разчита на пенсията си.
При така установеното от фактическа страна, от правна страна съдът приема следното:
Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресата на неблагоприятния акт и при наличие на правен интерес, в срока по чл. 149, ал. 1 АПК.
Неоснователно е възражението на ответника за липса на твърдения за засягане на права по ЕКПЧ. В жалбата изрично е посочен чл. 8 ЕКПЧ и са изложени конкретни обстоятелства относно личните и родствените връзки на жалбоподателката с Б.. Това обосновава съдебната обжалваемост по изключението на чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ. Дали твърдяното нарушение е доказано, е въпрос по същество, а не условие за допустимостта. В този смисъл е Определение № 282/13.01.2026 г. по адм. д. № 256/2026 г. на ВАС, IV отделение.
Разгледана по същество, жалбата е основателна.
При проверката по чл. 168, ал. 1 АПК съдът обсъди всички основания по чл. 146 АПК. Съобразно чл. 170, ал. 2 АПК жалбоподателката носи тежестта да докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване и наличието на предпоставките за поисканата виза. Ответникът следва да установи компетентността си и спазването на процедурата. Изводът за незаконосъобразност не може да се основава само на недоказана от органа друга цел на пътуването, а изисква оценка дали жалбоподателката е изпълнила собствената си доказателствена тежест.
Отказът е издаден от компетентен орган съгласно чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ във връзка с чл. 30, ал. 2 и чл. 34, ал. 3 и ал. 5 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР). Представените Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи и Заповед № 315/04.11.2024 г., включително т. 16 от нея, установяват оправомощаването на подписалия формуляра М. Р.. Не е налице основанието по чл. 146, т. 1 АПК.
Неоснователен е и доводът, че проверката на жилищните условия изобщо е извън правомощията на органите във визовото производство. Предварителната проверка на заявените обстоятелства е част от процедурата по чл. 19 и чл. 30 НУРИВОВР и се различава от последващия контрол върху

вече разрешено пребиваване.
Спазена е предвидената в чл. 34, ал. 3 НУРИВОВР писмена форма. Формулярът съдържа издател, адресат, дата, правно основание, волеизявление за отказ и подпис. Не може да се приеме и пълна липса на фактически мотиви: посочени са фиктивност на конкретния договор и липса на намерение за установяване, а становището на „Миграция“ разкрива съображенията за този извод. Допустимо е мотивите да се съдържат и в подготвителни документи от преписката – в този смисъл Тълкувателно решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на ВС. Следователно основанието по чл. 146, т. 2 АПК не е налице.
Допуснато е обаче съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Чл. 21, ал. 7 НУРИВОВР изисква провеждане на интервю с кандидата за дългосрочна виза за изясняване на действителната цел на пътуването. Въпреки изричното оспорване, в представената като пълна преписка няма отразено интервю, негови резултати или други данни, установяващи изпълнението на това изискване. Приемането и подписването на заявлението не доказват сами по себе си провеждане на интервю. Пропускът е съществен, защото решаващият мотив за отказа е отреченото лично намерение за установяване. То е изведено от преразказ на сведения от трето лице, без заявителката да бъде изслушана за срока на преместване, жилището и намеренията на съпруга ѝ. Интервюто е могло да изясни тези въпроси и да доведе до различен резултат. При положителните данни за жилището органът е бил длъжен да изясни противоречието, вместо да възприеме само неблагоприятния извод. Нарушени са чл. 35 и чл. 36 АПК във връзка с чл. 21, ал. 7 НУРИВОВР – основание по чл. 146, т. 3 АПК.
Отказът противоречи и на материалния закон. Приложената разпоредба на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ изисква недостоверност или недоказаност на заявените цел и условия за пребиваване. Поисканата виза по чл. 15, ал. 1 ЗЧРБ е във връзка с възможността за постоянно пребиваване по чл. 25, ал. 1, т. 9 ЗЧРБ. В приложимата редакция, след изменението в ДВ, бр. 52/2025 г., тази норма се отнася до чужденци без български произход, родени в Б., загубили българското си гражданство по изселнически спогодби или освободени от него, които желаят трайно да се установят тук. Посочените в жалбата раждане и връзка с Б. не следва да се смесват с етнически български произход. Съвкупността от акта за раждане, общинските удостоверявания и турските документи за имената и гражданството обосновава посоченото основание за кандидатстване, а удостоверението на Министерството на правосъдието потвърждава липсата на българско гражданство. Банковото удостоверение, паспортът, документът за съдимост и застраховката подкрепят заявените условия на престоя. Не е установена неистинност на тези документи, нито отказът се основава на липса на средства, валиден паспорт или застраховка. Договорът за наем и нотариалната заверка на подписите не изключват проверка на действителното предоставяне на жилище. Тук обаче договорът и декларацията на собственика се подкрепят от самата проверка: установени са обитаемо жилище, предходно ползване от жалбоподателката, нейни вещи и предоставен ключ. Тези факти не подкрепят извода за фиктивно настаняване.
Съдът кредитира показанията на С. Е. за предоставеното жилище и предишните посещения, тъй като съответстват на писмените доказателства и на отразеното при проверката. Родствената връзка е отчетена по чл. 172 ГПК във връзка с чл. 144 АПК и не е достатъчна сама по себе си за отхвърлянето им. Договорът е за стая, а не за цялата къща, и е подписан от наемателката чрез пълномощник. Това не доказва привидност. Ниският наем намира обяснение в родствените отношения и уговореното наглеждане на имота. Различните данни за площта и промяната в обитаването от собственика спрямо декларацията от 2023 г. не опровергават установените жилищни условия и предоставения достъп до имота. Не е доказано и обитаване от други лица, което да възпрепятства настаняването на жалбоподателката.

Към издаването на отказа тригодишният срок на договора не е бил изтекъл. Изтичането му през септември 2026 г. не доказва, че договорът е бил фиктивен при постановяването на отказа. Потвърдената пред съда готовност на собственика да предостави жилището не следва автоматично да се приравнява на доказан нов тригодишен договор. Актуалното основание за ползване след изтичането на срока подлежи на изясняване при новото административно произнасяне.
Необоснован е и изводът, че установеният дотогава живот в Т. изключва намерение за преместване. Именно промяна на досегашното местопребиваване е заявена с искането за виза. Законът не изисква кандидатът предварително да е прекъснал всички семейни и икономически връзки с държавата на гражданството си или цялото му семейство да се пресели заедно с него. Дори възпроизведените в становището сведения да се приемат изцяло, установяване „на по-късен етап“, без уточнен срок и без разговор със заявителката, не означава отказ от трайно преместване. При липса на уточнение дали се има предвид момент след издаване на визата, това сведение не опровергава подкрепената с останалите доказателства цел. В този смисъл е Решение № 13981/12.11.2020 г. по адм. д. № 6811/2020 г. на ВАС, IV отделение.
Показанията на Д. А. са преценени с оглед съпружеската връзка и заинтересоваността му. Те съответстват на първоначално заявената цел и действията за осигуряване на жилище и средства. Обясненията на жалбоподателката не са свидетелски показания и не доказват самостоятелно всички предпоставки за визата. Съдът основава извода за действително намерение на заявлението от 30.03.2026 г., осигурените жилище и средства и данните от проверката на 21.04.2026 г., отразяващи предходно ползване на имота, лични вещи и ключ. Показанията пред съда се кредитират като потвърждение на тези предхождащи отказа обстоятелства. Така жалбоподателката е изпълнила тежестта по чл. 170, ал. 2 АПК да докаже достоверно посочените цел и условия на пребиваване.
Отрицателното становище на „Миграция“ е обсъдено, но изводът му за фиктивност е преценъчен и не обвързва съда. То не е самостоятелно основание за отказ извън чл. 10 ЗЧРБ и не освобождава решаващия орган от оценка на фактите. Положителното становище на ДАНС, както агенцията е уточнила, не замества проверката на останалите условия, а установява липса на възражение за националната сигурност. При съвкупната оценка основанието по чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ не се установява по изложените в акта съображения. В този смисъл е Решение № 7663/08.07.2026 г. по адм. д. № 4886/2026 г. на ВАС, IV отделение. Налице е основанието по чл. 146, т. 4 АПК.
Отказът не съответства и на целта на закона по чл. 146, т. 5 АПК. Визовият контрол следва да предотвратява недостоверно заявени основания за влизане и пребиваване чрез индивидуална проверка, но не може да препятства предвидената в чл. 25, ал. 1, т. 9 ЗЧРБ възможност. Преценката не отговаря и на чл. 6 АПК, доколкото неблагоприятният извод е направен без изясняване на решаващите обстоятелства при налични данни за реално жилище и заявена законова цел.
По оплакването по чл. 8 ЕКПЧ съдът приема, че Конвенцията не предоставя безусловно право на избор на държава за установяване. Раждането в Б. и наличието на роднини тук не доказват автоматично нарушение на тази разпоредба. Не е установено разделяне със съпруг, законно установен в Б., или зависимост от живеещ тук близък, налагаща семейно събиране. Затова отмяната не се основава на самостоятелно нарушение на чл. 8 ЕКПЧ. Това не променя допустимостта на съдебния контрол и установените нарушения на националните правила.
По изложените съображения отказът следва да бъде отменен на основанията по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 АПК. Естеството на производството и необходимостта от надлежно проведена индивидуална проверка налагат преписката да се изпрати на административния орган по чл. 173, ал. 2 АПК за

ново произнасяне при съобразяване на дадените указания. На основание чл. 174 АПК следва да се определи срок от един месец от получаването на преписката след влизане на решението в сила.
При този изход на спора на основание чл. 143, ал. 1 АПК на жалбоподателката се дължат доказаните разноски в общ размер на 1005,11 евро, от които 1000,00 евро заплатено в брой адвокатско възнаграждение съгласно представеният договор за правна защита и съдействие1 и претендираните и доказани 5,11 евро внесена държавна такса. Общото възражение на ответника за прекомерност, без съображения за действителната сложност на делото и извършената защита, не отговаря на изискването за мотивираност по чл. 78, ал. 5 ГПК, в редакцията от ДВ, бр. 17/2026 г., приложим чрез чл. 144 АПК. В този смисъл е Определение № 7537/06.07.2026 г. по адм. д. № 6258/2026 г. на ВАС, IV отделение. Няма основание за служебно намаляване на доказаното възнаграждение. Дължимите разноски са общо 1005,11 евро и се възлагат на Министерството на външните работи като юридическо лице по чл. 143, ал. 1 АПК.
Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ от 04.06.2026 г. на завеждащ „Консулска служба“ в Консулската канцелария на Република Б. в [населено място], Република Т., за издаване на виза за дългосрочно пребиваване вид „D“ по заявление № BTZ26006084V/30.03.2026 г.
ИЗПРАЩА преписката на завеждащ „Консулска служба“ в Консулската канцелария на Република Б. в [населено място], Република Т., за ново произнасяне по заявление № BTZ26006084V/30.03.2026 г. на Ф. А. (F. A.), при съобразяване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение, в едномесечен срок от получаване на преписката след влизането на решението в сила.
ОСЪЖДА Министерството на външните работи на Република Б., с адрес: [населено място], [улица], да заплати на Ф. А. (F. A.), [дата на раждане] , гражданка на Република Т., турски идентификационен № 49900697644, разноски по делото в размер на 1005,11 евро (хиляда и пет евро и единадесе евроцента).
Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.
Решението да се съобщи на страните на основание чл. 138, ал. 3 АПК.

СЪДИЯ: